

Rapport

Datum: 18 december 2007
Rapportnummer: 2007/312

Klacht

Verzoeker klaagt er over dat de officier van justitie te Den Haag na ontvangst van een door hem te vroeg ingediend beroepschrift geen contact met hem heeft opgenomen maar dit zonder meer aan hem heeft geretourneerd.

Beoordeling

Algemeen

1. Verzoeker reed op 27 januari 2007 om circa 22.30 uur in zijn auto over de Laan van Meerdervoort te Den Haag. Omdat hij op dat moment nog ver van huis was, besloot hij toen op een verlaten deel van die laan tot een sanitaire stop. Tijdens deze stop spraken twee politieambtenaren hem aan vanwege vermeend wildplassen. Tegen verzoeker werd terstond (mini-)proces-verbaal opgemaakt. Hierop had de verbalisante door in een daarvoor bestemd hokje de letter "A" te noteren aangegeven dat het hier om aankondiging van beschikking betrof. De achterzijde van het uitgereikte proces-verbaal bevat nauwkeurige informatie voor de ontvanger ervan over op welke manier verweer kan worden gevoerd tegen de beschikking (zie Bijlage, onder 1.).

2. Op 12 februari 2007 zond het Centraal Justitieel Incasso Bureau (CJIB) verzoeker een transactievoorstel van € 75. Ook dit document bevat informatie op de achterzijde voor de geadresseerde over eventueel te ondernemen actie (zie Bijlage, onder 2.).

3. Bij brief van 19 februari 2007 verzocht verzoeker beargumenteerd de officier van justitie het proces-verbaal in te trekken en verzocht hij het inmiddels al overgemaakte sanctiebedrag terug te storten.

4. In reactie hierop deelde de officier van justitie te Den Haag verzoeker in een brief van 7 maart 2007 onder meer mee dat het proces-verbaal op dat moment nog niet bij het arrondissementsparket was ingeschreven. De officier van justitie zond verzoekers brief om die reden terug en deelde verzoeker mee dat hij zijn brief opnieuw kon insturen nadat hij bericht zou hebben ontvangen van het arrondissementsparket. De brief zou dan in het dossier worden gevoegd en inhoudelijk worden beoordeeld.

I. Bevindingen

1. In zijn verzoekschrift van 8 mei 2007 deelde verzoeker onder meer mee dat het hem door het CJIB toegestuurd transactievoorstel wel dreigende taal bevat maar geen informatie over hoe en waar een bezwaarschrift moet worden ingediend.

Ook liet verzoeker weten na de brief van 7 maart 2007 van de officier van justitie nimmer de daarin toegezegde informatie te hebben ontvangen en dat hem door de onderling tegenstrijdige formulieren adequate bezwaarmogelijkheden waren onthouden.

2. In reactie op verzoekers klacht en in antwoord op de in de openingsbrief van de Nationale ombudsman gestelde vragen liet de minister van Justitie de Nationale ombudsman bij brief van 19 september 2007 onder meer het volgende weten:

"U heeft verzocht om in mijn reactie de volgende vragen te beantwoorden:

1a. Acht u het in artikel 6:10 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) bepaalde hier van toepassing (zie Achtergrond, onder 1.; N.o.)?

1b. Indien u dit artikel hier niet van toepassing acht, kunt u dan toelichten waarom niet?

2. Is het juist dat het arrondissementsparket te Den Haag na ontvangst van verzoekers brief van 19 februari 2007 geen telefonisch contact met hem heeft opgenomen. Om welke reden is daarvan afgezien?"

De feiten

Op 26 januari 2007 werd de heer K. door een agente van politie Haaglanden bekeurd voor 'wildplassen'.

Wildplassen is strafbaar gesteld in artikel 13 lid 4 van de Algemene Politieverordening voor 's-Gravenhage 1982 (zie Achtergrond, onder 2.; N.o.). Het betreft een overtreding, die kan worden bestraft met een geldboete van de eerste categorie. De politie is in het Transactiebesluit 1994 gemandateerd om in voorkomende gevallen een politietransactie aan te bieden. Het Centraal Justitieel Incasso Bureau verzorgt de verdere administratieve afhandeling daarvan.

Nadat de heer K. ter zake van het strafbare feit een kennisgeving van bekeuring heeft gekregen (abusievelijk aangeduid als een aanzegging van beschikking), heeft hij op 12 februari 2007 een transactievoorstel toegestuurd gekregen van het CJIB ter voorkoming van verdere strafvervolgning. Dit transactievoorstel heeft de heer K. betaald.

Op 19 februari 2007 heeft de heer K. een brief aan de officier van justitie geschreven waarin hij zijn bezwaren tegen het proces-verbaal c.q. het transactievoorstel kenbaar maakt.

Omdat de zaak bij de officier van justitie niet bekend was, is de brief van verzoeker aan hem geretourneerd. In een begeleidende brief van 7 maart 2007, heeft de officier van justitie opgemerkt dat de brief nogmaals kan worden ingestuurd op het moment dat verzoeker bericht krijgt van het arrondissementsparket. Daarna zal de brief worden

gevoegd in het dossier.

De heer K. heeft bij u geklaagd dat niet eerst contact met hem is opgenomen, maar dat de brief zonder meer aan hem is geretourneerd.

Standpunt

Het door verzoeker begane feit betreft een overtreding, die strafrechtelijk en niet administratiefrechtelijk wordt gehandhaafd. De politie heeft op grond van artikel 74c van het Wetboek van Strafrecht de bevoegdheid om in die gevallen een transactie ter voorkoming van strafvervolgning aan te bieden. Tegen deze politietransactie heeft de heer K. zijn bezwaren kenbaar gemaakt bij de officier van justitie. Nu er sprake is van een politietransactie en niet van een administratiefrechtelijke beschikking, waartegen bezwaar en/of beroep kan worden aangetekend, is artikel 6:10 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) niet van toepassing.

De handelwijze van het arrondissementsparket te 's-Gravenhage komt mij niet onjuist voor. Het proces-verbaal, waarop het bezwaar van verzoeker zag, bevond zich bij de politie en was derhalve bij de officier van justitie nog niet bekend en ingeschreven.

De brief van de heer K. van 19 februari 2007 is door een medewerkster van het arrondissementsparket geretourneerd. Uit de begeleidende brief blijkt dat deze medewerkster er van uitging dat de heer K. de hem aangeboden transactie nog niet betaald had en dat de zaak te zijner tijd op het arrondissementsparket zou worden ingeschreven. Zij heeft de laatste volzin in de brief van verzoeker, waarin hij verzocht om terugbetaling van het inmiddels gestorte bedrag, over het hoofd gezien. Indien van deze zin wel kennis was genomen, zou verzoeker zijn gewezen op de mogelijkheid om zich tot het CJIB te wenden met het verzoek het inmiddels gestorte bedrag terug te betalen en de zaak alsnog te laten behandelen door de officier van justitie. Ik ben echter van mening dat een en ander de gedraging niet onbehoorlijk maakt. In de toelichting op het transactievoorstel staat uitdrukkelijk vermeld dat vragen met betrekking tot het transactievoorstel dienen te worden gericht aan het CJIB te Leeuwarden. Ook vermeldt deze toelichting dat bij niet-betaling een OM-transactie zal worden aangeboden. Als ook deze niet wordt betaald zal de zaak aan de rechter worden voorgelegd. Ik deel dan ook uw mening, zoals verwoord in uw brief aan verzoeker van 19 juni 2007 (kenmerk 2007.05328 002), dat de door of namens de regiopolitie Haaglanden verstrekte informatie niet onduidelijk of onvolledig is geweest.

Wat betreft de klacht dat het arrondissementsparket geen contact heeft opgenomen met verzoeker na ontvangst van zijn brief, maar deze zonder meer aan hem heeft geretourneerd, merk ik het volgende op. Met het oog op volledige en zorgvuldige dossiervorming vindt communicatie met verdachten in strafzaken in de regel en bij voorkeur schriftelijk plaats. Op schrift vastgelegde stukken, waaronder communicatie met

verdachten, kunnen en worden in het strafdossier gevoegd, zodat ook de rechter hiervan kennis kan nemen. Door deze werkwijze kunnen de belangen van alle partijen op de juiste wijze worden behartigd. Ook deze handelwijze richting verzoeker acht ik, mede op het begeleidend schrijven van de officier van justitie, niet onbehoorlijk.

Gelet op het bovenstaande ben ik van mening dat de klacht ten aanzien van het optreden van de officier van justitie te Den Haag niet gegrond is."

II. Beoordeling

3. Het beginsel van fair play houdt voor bestuursorganen in dat zij burgers de mogelijkheid geven hun procedurele kansen te benutten. Dit beginsel brengt met zich mee dat de officier van justitie een verdachte die te kennen geeft het niet eens te zijn met een bekeuring, informeert over de wijze waarop hij daartegen op kan komen.

4. Tegen verzoeker is op 26 januari 2007 proces-verbaal opgemaakt voor het doen van natuurlijke behoefte buiten een daarvoor bestemde plaats, kort gezegd, voor wildplassen.

Op het aan verzoeker uitgereikte proces-verbaal had de verbalisante vermeld dat het hier om een aankondiging van beschikking ging, terwijl het in werkelijkheid om een kennisgeving van bekeuring ging.

Omdat wildplassen een overtreding is die strafrechtelijk wordt gehandhaafd en niet, zoals een aantal lichtere verkeersovertredingen, administratiefrechtelijk, zond de politie verzoeker door tussenkomst van het CJIB een transactievoorstel. Dit document bevat informatie voor de betrokkene over het transactievoorstel en over de door hem/haar eventueel hiertegen te ondernemen actie.

Verzoeker heeft terecht opgemerkt dat de passage op de achterzijde van het mini-proces-verbaal die de verbalisante door het aankruisen van de tekst 'aankondiging beschikking' als toepasselijk had aangegeven en de tekst op de achterzijde van het transactievoorstel niet overeenkomen en dat hij daardoor in verwarring is gebracht.

In dit onderzoek is echter gebleken dat verzoeker niet zozeer door de informatie van het transactievoorstel op het verkeerde been is gezet, alswel doordat de verbalisante het proces-verbaal onjuist heeft gekwalificeerd en daardoor naar niet toepasselijke informatie heeft verwezen. Dit kan in een klachtenprocedure niet de officier van justitie te Den Haag worden aangerekend. Dit betreft een fout van de politie.

5. De Nationale ombudsman heeft in het verleden bij herhaling klachten ontvangen over de tekst op de achterzijde van een transactievoorstel. Het ging daarbij vrijwel altijd om het niet vermelden dat indien de ontvanger van het voorstel het ten laste gelegde feit wilde laten beoordelen door de rechter, hij het transactiebedrag niet diende te voldoen. Een en ander heeft de Nationale ombudsman in rapport 2007/37 van 23 februari 2007 aanleiding

gegeven voor het doen van een aanbeveling aan de minister van Justitie om de desbetreffende informatie te verbeteren. De minister van Justitie heeft inmiddels te kennen gegeven deze aanbeveling te zullen opvolgen.

Het in deze zaak aan verzoeker verzonden transactievoorstel dateert echter van - kort - vóór 23 februari 2007. Op zich zijn de tekst van dit transactievoorstel en de op de achterzijde afgedrukte informatie inhoudelijk juist. Omdat het hier een - strafrechtelijk - transactievoorstel betrof en niet een - bestuursrechtelijke - beschikking, bevatte de toelichting terecht geen informatie voor verzoeker over hoe en waar hij zijn bezwaarschrift moest indienen.

Het is aannemelijk dat de kennelijke verwarring die bij verzoeker reeds bestond niet zou zijn verminderd als de achterzijde van het transactievoorstel zou zijn voorzien van de vernieuwde tekst.

Ook is aannemelijk dat die kennelijke verwarring wel nog is verhoogd door het feit dat de politietransactie afkomstig lijkt te zijn van de officier van justitie. In dat verband is de brief van 7 maart 2007 van de officier van justitie waarmee werd gereageerd op verzoekers bezwaarschrift wel bijzonder kort en weinigzeggend.

Uit de brief van verzoeker van 19 februari 2007 had de officier van justitie kunnen afleiden dat verzoeker verweer wenste te voeren tegen de bekeuring.

Van de officier van justitie had mogen worden verwacht dat in de brief aan verzoeker nog eens duidelijk zou zijn uiteengezet hoe hij gezien zijn kennelijke wens om de bekeuring aan te vechten procedureel diende te handelen. Door dit na te laten heeft de officier van justitie onvoldoende oog gehad voor het belang van verzoeker als verdachte van een strafbaar feit.

Ook is niet juist dat de officier van justitie, respectievelijk de door hem ingeschakelde behandelend ambtenaar geen aandacht heeft besteed aan verzoekers opmerking dat hij het sanctiebedrag inmiddels had voldaan en terugstorting daarvan verlangde.

De minister van Justitie merkt hierover op dat als van deze zin wel kennis was genomen, verzoeker zou zijn gewezen op de mogelijkheid om het CJIB het bedrag te laten terugstorten, waarna de zaak alsnog inhoudelijk door de officier van justitie zou kunnen worden beoordeeld. De minister kan niet worden gevolgd in zijn standpunt dat ondanks deze omissie verzoekers klacht toch niet gegrond moet worden geacht.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het arrondissementsparket te Den Haag, is gegrond, wegens schending van het vereiste van fair play.

Onderzoek

Op 8 mei 2007 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer K. te Spijkenisse, met een klacht over een gedraging van het arrondissementsparket te Den Haag.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de minister van Justitie, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de minister van Justitie verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Vervolgens werd verzoeker in de gelegenheid gesteld op de verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

Noch de minister van Justitie noch verzoeker gaf binnen de gestelde termijn een reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Verzoekschrift van 8 mei 2007.

Vervolgbrief van 19 juni 2007, met bijlagen.

Standpunt van de minister van Justitie van 19 september 2007.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Artikel 6:10 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb):

"1. Ten aanzien van een voor het begin van de termijn ingediend bezwaar- of beroepschrift blijft niet-ontvankelijkverklaring op grond daarvan achterwege indien het besluit ten tijde van de indiening:

a. wel reeds tot stand was gekomen, of

b. nog niet tot stand was gekomen, maar de indiener redelijkerwijs kon menen dat dit wel reeds het geval was.

2. De behandeling van het bezwaar of beroep kan worden aangehouden tot het begin van de termijn."

2. Artikel 13, vierde lid, van de Algemene Politieverordening voor 's-Gravenhage (1982):

"Verontreiniging door het publiek

(...)

4. Het is verboden binnen de bebouwde kom op of aan de weg zijn natuurlijke behoefte te doen buiten een daarvoor bestemde inrichting of plaats."

BIJLAGE

1) Tekst op de achterzijde van het mini-proces-verbaal nummer 260107222505056, voor zover hier van belang:

" TOELICHTING K

K - KENNISGEVING VAN BEKEURING

Als een sanctiebedrag is ingevuld kunt u dat als volgt betalen:

Indien uw naam op de voorzijde van deze kennisgeving is vermeld krijgt u over enkele dagen een transactievoorstel inclusief een acceptgirokaart toegestuurd.

Indien uw naam niet voorkomt, krijgt de kentekenhouder de acceptgirokaart toegestuurd.

Tijdige betaling van het transactievoorstel voorkomt vervolging door de officier van justitie.

Het Transactiebesluit 1994 met Bijlage ligt ter inzage in politiebureaus, bij arrondissementsparketten en bij de griffies van de gerechten.

TOELICHTING A

A - AANKONDIGING VAN BESCHIKKING

1.

Indien dit formulier als **aankondiging van beschikking** aan u is uitgereikt bij **staandehouding** geldt het volgende:

U hebt een verkeersvoorschrift overtreden waarvoor u een administratieve sanctie opgelegd is. Kontante betaling van de sanctie is niet mogelijk. Het is uitsluitend mogelijk de administratieve sanctie te betalen door middel van de acceptgiro die u spoedig wordt toegezonden door het CJIB. Met deze acceptgiro wordt een beschikking meegezonden. Op deze beschikking staan alle relevante gegevens vermeld. Tevens staat hierop beschreven hoe u dient te handelen indien u het met deze beschikking niet eens bent.

(...)

TOELICHTING B

B - BESCHIKKING

1. Te late betaling

Indien het aan de voorzijde vermelde Sanctiebedrag, niet reeds is voldaan, dan dient u dat bedrag acht weken na de aan de voorzijde vermelde datum te hebben voldaan.

Indien u niet binnen deze termijn heeft voldaan wordt het sanctiebedrag met 25% (met een minimum van € 4) verhoogd. Indien u het verhoogde bedrag binnen de gestelde termijn niet hebt betaald, wordt het verhoogde sanctiebedrag met 50% (met een minimum van € 11) verhoogd.

2. Instellen van beroep bij de officier van justitie

Als u het met de aan de voorzijde vermelde beschikking niet eens bent, kunt u daartegen schriftelijk beroep instellen bij de officier van justitie in het arrondissement waar de gedraging is verricht. Deze moet uw brief uiterlijk 6 weken na de datum van de gedraging hebben ontvangen.

In uw brief legt u uit waarom u het niet eens bent met deze beschikking. Ook vermeldt u uw

naam;

voornamen;

geboortedatum;

geboorteplaats;

adres;

postcode;

plaatsnaam;

(giro-)bankrekeningnummer.

Indien u bij de officier van justitie persoonlijk uw beroep wilt toelichten, dient u daar in uw brief nadrukkelijk om te vragen. Bij uw brief gelieve u een kopie van deze beschikking mee te sturen.

TOELICHTING O

O - OPROEPING

(...)

TOELICHTING T

T - TONEN

(...)"

2) Tekst op de achterzijde van het transactievoorstel nummer 734172082 van 12 februari 2007, voor zover hier van belang:

"1 TRANSACTIEVOORSTEL

Een transactievoorstel is een voorstel tot betaling van een binnen de wettelijke grenzen vastgesteld geldbedrag om strafvervolgning te voorkomen.

Een politietransactie wordt aangeboden wanneer het strafbare feit betrekking heeft op een lichte overtreding. Door een transactievoorstel te betalen voorkomt u dat u voor de rechter moet verschijnen.

Wanneer u het transactiebedrag betaalt dat op de acceptgirokaart staat vermeld, is de zaak afgedaan.

Wanneer u ingaat op dit transactievoorstel kan dat ook gevolgen hebben voor toekomstige zaken. Wanneer u namelijk opnieuw wordt verdacht van een soortgelijk delict, zal bij de beoordeling door het Openbaar Ministerie ervan worden uitgegaan, dat er sprake is van recidive. Recidive betekent herhaling van een strafbaar feit binnen een bepaalde termijn. Hierdoor komt u mogelijk bij een volgende overtreding niet in aanmerking voor een transactievoorstel. Het CJIB zal uw zaak dan overdragen aan het Openbaar Ministerie.

2. BETALING

Het transactiebedrag moet voor de vervaldatum op de rekening van het Centraal Justitieel Incasso Bureau zijn bijgeschreven. Deze vervaldatum staat op de voorkant van dit formulier. Houd bij uw betaling rekening met een verwerkingstijd voor de overboeking door de bank of de Postbank. Deze verwerkingstijd kan oplopen tot veertien dagen! Voor de betaling dient u bij voorkeur de bijgesloten acceptgiro te gebruiken. Betaalt u op een andere manier, vermeld dan altijd het transactienummer. Het gironummer van het CJIB is 180797.

Als u niet of te laat betaalt, krijgt u een OM-transactie aangeboden. Het bedrag van deze transactie zal aanzienlijk hoger zijn. Als u ook dit voorstel niet betaalt vervalt het transactievoorstel en wordt de zaak doorgezonden aan de officier van justitie. Deze zal u in de regel dagvaarden om voor de rechter te verschijnen en in dat geval een hogere geldboete vorderen.

Restantbedrag

Indien u het eerdere transactievoorstel slechts gedeeltelijk heeft voldaan, is het mogelijk dat het nu toegezonden transactievoorstel betrekking heeft op het nog openstaande restantbedrag. Let op: de vervaldatum is in dit geval gelijk aan die van het oorspronkelijke transactievoorstel, waardoor de betalingstermijn nu korter zal zijn.

3. CORRESPONDENTIE

Heeft u vragen over het transactievoorstel, dan kunt u deze telefonisch of schriftelijk richten aan het Centraal Justitieel Incasso Bureau (CJIB), Postbus 16, 8900 AA Leeuwarden, tel. 058-234 2110. U krijgt dan zo snel mogelijk antwoord. In uw brief dient u altijd het transactienummer te vermelden. Het transactienummer vindt u op de voorkant van dit formulier. Heeft u vragen over de inhoud van het gepleegde feit, dan kunt u zich schriftelijk of telefonisch richten tot de opsporingsinstantie die het feit heeft geconstateerd. Deze staat op de voorkant van dit formulier vermeld. Het voeren van correspondentie schort de vervaldatum niet op. (...)"